

**УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

НАКАЗ

28.09.2026

м. Київ

№ 94.15/26

**Про затвердження Положення про
Експертну раду при представнику
Уповноваженого з прав осіб, позбавлених
свободи внаслідок російської агресії проти
України та зниклих безвісти**

З метою забезпечення експертно-консультаційної підтримки діяльності представника Уповноваженого з прав осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», Типового положення про експертну раду при представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 14.10.2022 № 75.15/22,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про Експертну раду при представнику Уповноваженого з прав осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, що додається.
2. Департаменту документального забезпечення та роботи зі зверненнями (Антоненко О.О.) забезпечити ознайомлення працівників Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з цим наказом.
3. Відділу інформаційно-комунікаційних систем Департаменту господарського забезпечення (Приймак С.О.) забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини

28.09.2016 № 94.15/26

ПОЛОЖЕННЯ **про Експертну раду при представнику Уповноваженого з прав осіб,** **позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та** **зниклих безвісти**

1. Загальні положення

1.1. Експертна рада при представнику з прав осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти (далі – Експертна рада) є постійно діючим консультативно-дорадчим органом, який створюється Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) за пропозицією представника Уповноваженого з прав осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти (далі – представник Уповноваженого).

Метою створення Експертної ради є забезпечення фахової експертно-консультаційної підтримки діяльності представника Уповноваженого у сфері парламентського контролю за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина стосовно:

громадян України, які перебувають на військовій службі (службі осіб рядового та начальницького складу) у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Міністерстві внутрішніх справ України, Національній гвардії України, Національній поліції України, Державній прикордонній службі України, Державній міграційній службі України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Службі безпеки України, Управлінні державної охорони України, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, розвідувальних органах України, та під час проходження військової служби зникли безвісти за особливих обставин, захоплені в полон, незаконно позбавлені волі у зв'язку із збройним конфліктом та/або воєнними діями (далі – військовополонені та особи, зниклі безвісти), а також членів їх сімей;

громадян України, які перебувають за кордоном та на тимчасово окупованій території в місцях несвободи, осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, захоплених в полон або які стали жертвами насильницьких зникнень, та членів їх сімей;

громадян України, засуджених РФ на тимчасово окупованій території за політичними мотивами (далі – політв'язні);

громадян України, які зникли безвісти за особливих обставин, а також членів їх сімей.

1.2. Експертна рада у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, іншими нормативно-правовими актами, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також цим положенням.

1.3. Експертна Рада діє на громадських засадах.

1.4. Діяльність Експертної ради здійснюється на принципах законності, гуманізму, професіоналізму, об'єктивності, неупередженості, доступності для інститутів громадянського суспільства та засобів масової інформації.

1.5. Рішення про створення, реорганізацію чи припинення діяльності Експертної ради приймає Уповноважений за пропозицією представника Уповноваженого.

1.6. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Експертної ради здійснює Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат).

1.7. Експертна рада є підзвітною представнику Уповноваженого.

1.8. Положення про Експертну раду затверджується Уповноваженим за пропозицією представника Уповноваженого.

2. Завдання Експертної ради

2.1. Основними завданнями Експертної ради є:

2.1.1 системний аналіз стану додержання прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

2.2.1 підготовка пропозицій та рекомендацій щодо запобігання порушенням у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

2.2.2 надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

2.2.3 надання пропозицій щодо імплементації норм міжнародного права у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей у національне законодавство з урахуванням міжнародного досвіду;

2.2.4 представлення представнику Уповноваженого результатів досліджень у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та

зниклих безвісти, а також членів їх сімей.

3. Функції Експертної ради

3.1. Експертна рада відповідно до покладених на неї завдань:

3.1.1 забезпечує експертну підтримку діяльності представника Уповноваженого;

3.1.2 сприяє здійсненню моніторингу законодавства у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.3 аналізує проекти законів та інших нормативно-правових актів у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.4 забезпечує проведення досліджень системних порушень прав і свобод людини і громадянина у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.5 готує пропозиції щодо запобігання порушень прав і свобод людини і громадянина у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.6 розробляє рекомендації, спрямовані на підвищення правової обізнаності населення у сфері прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.7 забезпечує проведення аналізу міжнародного досвіду у сфері реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей;

3.1.8 надає експертну та аналітичну підтримку при підготовці щорічних та спеціальних доповідей Уповноваженого з питань дотримання прав людини і громадянина стосовно осіб, позбавлених свободи внаслідок російської агресії проти України та зниклих безвісти, а також членів їх сімей.

4. Члени Експертної ради

4.1. Експертна рада складається з членів Експертної ради, які беруть участь у її роботі персонально. Делегування своїх повноважень іншим особам не допускається.

4.2. До Експертної ради можуть бути включені провідні фахівці сфери безпеки і оборони, експерти правозахисних громадських організацій, благодійних фондів, керівники громадських об'єднань членів сімей осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України та зниклих

безвісти, міжнародних організацій, а також представники навчально-наукових, наукових та дослідницьких інституцій.

4.3. Члени Експертної ради мають право:

4.3.1 брати участь у підготовці та проведенні засідань Експертної ради, формуванні порядку денного засідань Експертної ради, обговоренні питань, внесених на розгляд Експертної ради;

4.3.2 вносити пропозиції щодо розгляду питань, які належать до компетенції Експертної ради, а також пропозицій з питань, які обговорюються;

4.3.3 голосувати з усіх питань порядку денного на засіданнях Експертної ради;

4.3.4 у разі незгоди з прийнятим Експертною радою рішенням висловлювати окрему думку, яка фіксується у протоколі засідання Експертної ради;

4.3.5 у разі неможливості бути присутнім на засіданні Експертної ради викладати письмово власну думку, яка фіксується у протоколі засідання;

4.3.6 брати участь в організації та проведенні просвітницьких заходів;

4.3.7 у будь-який момент вийти зі складу Експертної ради шляхом подання відповідної заяви до представника Уповноваженого через Секретаріат.

4.4. Члени Експертної ради зобов'язані:

4.4.1 у своїй діяльності додержуватися Конституції України і законів України, інших нормативно-правових актів, забезпечувати виконання покладених на них функцій та повною мірою використовувати надані йому права;

4.4.2 дотримуватись в своїй діяльності принципів професійності, сумлінності, неупередженості та поваги до прав людини;

4.5. Всі члени Експертної ради користуються рівними правами і мають однакові обов'язки з усіх питань, пов'язаних з діяльністю Експертної ради.

4.6. Члени Експертної ради зобов'язані додержуватися законодавства України у частині нерозголошення інформації, яка стала їм відома під час діяльності цього органу.

5. Формування складу Експертної ради

5.1. З метою формування складу Експертної ради Секретаріат за ініціативою представника Уповноваженого оприлюднює на офіційному вебпорталі Уповноваженого оголошення про початок формування складу Експертної ради.

5.2. Пропозиції щодо включення до складу Експертної ради приймаються Секретаріатом протягом семи календарних днів з дати оприлюднення відповідного оголошення на офіційному вебпорталі Уповноваженого у паперовій або електронній формі.

5.3. Пропозиції щодо включення до складу Експертної ради повинні містити:

5.3.1 заяву кандидата у довільній формі;

5.3.2 резюме кандидата із зазначенням професійних досягнень, реалізованих проектів, програм та заходів у сфері захисту прав і свобод людини і громадянина;

5.3.3 рекомендаційний лист стосовно кандидата від громадського об'єднання або міжнародної організації, що здійснюють діяльність у галузі захисту прав і свобод людини і громадянина (за наявності);

5.3.4 письмову згоду на обробку персональних даних кандидата.

5.4. Протягом трьох календарних днів з дати закінчення прийому пропозицій кандидатів до складу Експертної ради Секретаріат узагальнює надані пропозиції.

5.5. Склад Експертної ради визначається з урахуванням оцінки наданої кандидатами інформації та затверджується наказом Уповноваженого не пізніше чотирнадцяти календарних днів з дати відповідного оголошення на офіційному вебпорталі Уповноваженого.

5.6. Включення нових членів або виключення дійсних членів зі складу Експертної ради здійснюється Уповноваженим за пропозицією представника Уповноваженого або Співголови Експертної ради.

5.7. Документи, отримані від кандидатів в процесі формування складу Експертної ради, зберігаються у структурному підрозділі Секретаріату, відповідальному за організацію роботи з документами.

6. Засідання Експертної ради

6.1. Основною формою роботи Експертної ради є засідання.

6.1.1. Засідання Експертної ради скликаються представником Уповноваженого у разі потреби та можуть проводитися у форматі тематичних засідань відповідно до визначених напрямків діяльності.

6.2. На засіданні Експертної ради головує Співголови Експертної ради.

6.3. Представник Уповноваженого є співголовою Експертної ради за посадою. Іншого Співголову Експертна рада обирає зі свого складу на першому засіданні новоствореної Експертної ради з числа усіх членів Експертної ради простою більшістю голосів методом відкритого голосування.

6.4. У разі виключення або виходу Співголови зі складу Експертної ради представник Уповноваженого протягом п'яти робочих днів через Секретаря скликає позачергове засідання Експертної ради, на якому обирається новий Співголова.

6.5. Засідання Експертної ради можуть проводитись в режимі онлайн з використанням відповідних засобів зв'язку.

6.6. Засідання Експертної ради є правомочним приймати рішення, якщо у ньому бере участь більше половини складу Експертної ради.

6.7. Секретар Експертної ради обирається на першому її засіданні з числа усіх членів Експертної ради простою більшістю голосів методом

відкритого голосування.

6.8. Секретар Експертної ради:

6.8.1 через відповідального працівника Секретаріату, якого визначає представник Уповноваженого, організовує її роботу та забезпечує постійну взаємодію між членами Експертної ради та представником Уповноваженого;

6.8.2 здійснює підготовку до проведення засідань Експертної ради, у тому числі узагальнює пропозиції щодо порядку денного, який вноситься на розгляд Експертної ради;

6.8.3 повідомляє членів Експертної ради та представника Уповноваженого про дату, час і місце проведення засідання Експертної ради відповідними засобами зв'язку.

6.9. Рішення Експертної ради з усіх питань ухвалюються простою більшістю голосів методом відкритого голосування. Рішення Експертної ради вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більшість від присутніх на засіданні членів.

6.10. Рішення Експертної ради носять рекомендаційний характер.

6.11. Результати засідання Експертної ради оформлюються протоколом, який складається Секретарем та підписується представником Уповноваженого, Співголовою та Секретарем Експертної ради протягом трьох днів з дати засідання. Підписаний протокол зберігається у структурному підрозділі Секретаріату, відповідальному за організацію роботи з документами. Копія протоколу може бути надана члену Експертної ради на його вимогу.

6.12. Експертна рада інформує громадськість про свою роботу шляхом розміщення інформації на офіційному вебпорталі Уповноваженого через структурний підрозділ Секретаріату, відповідальний за висвітлення діяльності Уповноваженого.

**Представник Уповноваженого з прав осіб,
позбавлених свободи внаслідок російської
агресії проти України та зниклих безвісти**

Юрій КОВБАСА